

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
İç Hastalıkları Anabilim Dalı
Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı
HASTA BİLGİLENDİRME FORMU

Diabetes İnsipidus

(1) Diabetes İnsipidus nedir?

Diabetes insipidus aşırı idrara çıkma, aşırı susama ve aşırı su içme ile ortaya çıkan bir hastalıktır.

Sık idrara çıkma (özellikle gece idrara çıkma) ve gece idrar kaçırmaya en önemli belirtileridir. İdrar soluktur, renksizdir ve konsantrasyonu düşüktür. Belirtileri benzemesine rağmen Diabetes mellitus'tan (şeker diyabeti) tamamen farklıdır. Nedenleri ve tedavileri birbirine benzemez.

Diabetes insipidus' nun iki önemli tipi vardır. En sık görüleni vazopressin adlı hormonun eksikliği sonucu gelişir. Bu tipi vazopressinin sentezlendiği hipotalamus; taşındığı hipofiz sapı ve salındığı arka hipofizin hasarına bağlı gelişir. Vazopressin (antidiüretik hormon) normalde ön hipotalamustaki sinir hücrelerinde sentezlenir; hipofiz sapı içinde arka hipofize gelir ve depolanır. Normal şartlarda böbreklere etki ederek idrarın konsantrasyonunu sağlar. Bu tipine hipofizer (santral veya nörojenik) diabetes insipidus denir. Hipotalamus, hipofiz sapı ve arka hipofiz; tümörler, infeksiyonlar, kafa travması ve infiltratif hastalıklar ile tahrip olmuş olabilir veya doğuştan hormon salınımı yetersizdir. Genellikle olguların yarısında sebep bulunamaz. Magnetik Rezonans Görüntüleme ile hipofiz görüntülenip nedeni bulunmaya çalışılır.

Tedavide vazopressin benzeri sentetik bir madde olan desmopressin (DDAVP)'in kullanımı ile belirti ve bulgular kaybolur. Nadiren kendiliğinden iyileşebilir ama genellikle tam şifası mümkün değildir.

Bazen ön hipofiz hormon bozuklukları da eşlik edebilir. Nadiren de gebelikte gelişebilir.

Diğer diabetes insipidus formu "nefrojenik diabetes insipidus" dur. Böbrekler vazopressine (antidiüretik hormona) cevap vermez. Bu hastalığa bazı böbrek hastalıkları ve ilaçlar yol açar. Nadiren de doğuştan olabilir. Desmopressine cevap vermez. Tam şifa söz konusu değildir. Ancak bazı yardımcı ilaçlar kısmi belirti ve bulguları düzeltebilir.

Diabetes insipidus'un primer polidipsiden ayırt edilmesi gerekir. Çoğu zaman psikojenik nedenlere bağlıdır (aşırı su içme). Bazen beyin hastalıkları da primer polidipsiye neden olur. Tedavisi zordur. Aşırı su içmenin engellenmesi gerekir.

(2) Aşırı idrar çıkma ne demektir?

Günde 2,5-3 lt ve üzerinde idrar çıkarılmasıdır. Bir kişi günde 12 bardaktan fazla sıvı alıyorsa bu aşırı sıvı almaktır.

(3) Hipofizer Dİ sadece aşırı idrar, aşırı susama ve su içmeye mi yol açar?

Hastanın şuuru açık olduğu sürece, rahatlıkla su alımı olacağından tehlike yaratmaz. Eğer şuur kaybolursa aşırı idrar çıkarma sonucu hasta susuz kalır ve hayatını kaybedebilir. Dolayısıyla hasta acil durumlar için tanısını gösteren bir kimlik veya bilezik taşınmalıdır. Böylece doktor acil su ihtiyacını kolayca fark edebilir.